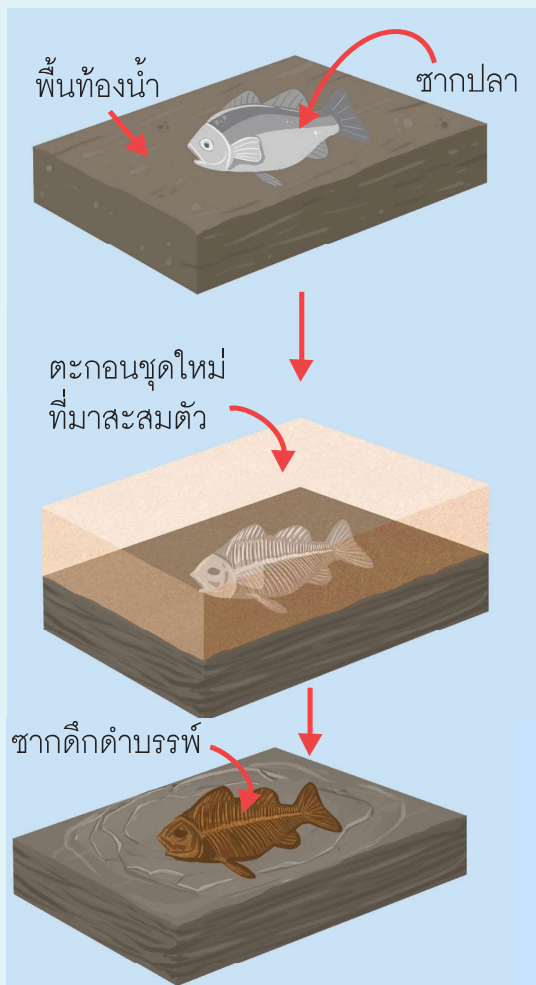

ใบความรู้

เรื่องการเกิดซากดึกดำบรรพ์ที่เกิดจากโครงร่างของสิ่งมีชีวิตในอดีต

ซากดึกดำบรรพ์เป็นโครงร่างหรือร่องรอยของสิ่งมีชีวิตในอดีต ส่วนใหญ่พบในหินตะกอน หรืออาจพบอยู่ในวัสดุอื่น ๆ ตามธรรมชาติ เช่น แมมมอธในน้ำแข็ง แผลงในยางไม้หรืออำพัน ซากดึกดำบรรพ์ที่พบในหินตะกอนส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการเกิดหินตะกอน การเกิดซากดึกดำบรรพ์ที่เกิดจากโครงร่างของสิ่งมีชีวิตในอดีตที่เกิดขึ้นในหิน แสดงดังรูปที่ ๑

รูปที่ ๑ การเกิดซากดึกดำบรรพ์ที่เกิดจากโครงร่างของสิ่งมีชีวิตในอดีต

บางบริเวณที่สภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงน้อย เช่น แหล่งน้ำนิ่งหรือแอ่งสะสมตะกอนที่ค่อนข้างสงบ เมื่อสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ตายลง ซากสิ่งมีชีวิตจะคงวางตัวอยู่ในแหล่งน้ำหรือในแอ่งสะสมตะกอนนั้น และเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่ค่อนข้างสงบ ทำให้ซากสิ่งมีชีวิตไม่ถูกนำพาให้กระจัดกระจายไปที่อื่น จากนั้นซากสิ่งมีชีวิตจะถูกย่อยสลายจนเหลือเฉพาะโครงร่างแข็ง เช่น แกล็ด กระดุก ฟัน เปลือก กระดอง ต่อมาบริเวณที่โครงร่างแข็งวางตัวอยู่อาจมีตะกอนชุดใหม่มาปิดทับ สารต่าง ๆ ที่ละลายอยู่ในน้ำบริเวณนั้นจะค่อย ๆ ซึมเข้าสู่โครงร่างแข็ง เมื่อเวลาผ่านไปสารต่าง ๆ จะแข็งตัวกลายเป็นซากดึกดำบรรพ์ซึ่งจะมีรูปร่างเหมือนโครงร่างแข็งของซากสิ่งมีชีวิต และตะกอนที่ทับถมอยู่รอบ ๆ และอยู่เหนือซากดึกดำบรรพ์ จะแข็งตัวกลายเป็นหินตะกอน

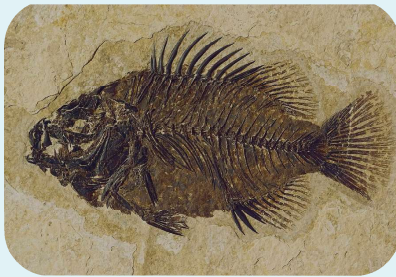
เมื่อเวลาผ่านไปเป็นเวลานาน หินที่ทับถมอยู่ด้านบนของซากดึกดำบรรพ์จะผุพังและกร่อนออกไป ทำให้ซากดึกดำบรรพ์หลุดหรือโผล่พ้นออกมาให้เห็น

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่
วันที่ เดือน พ.ศ.

ป.๓.๒ / ผ.๒.๑ - ๐๑

ตัวอย่างซากดึกดำบรรพ์ที่เกิดจากโครงร่างของสิ่งมีชีวิตในอดีต เช่น ซากดึกดำบรรพ์
สัตว์ทะเล ซากดึกดำบรรพ์หอย ซากดึกดำบรรพ์ปลา ซากดึกดำบรรพ์
ไดโนเสาร์ ซากดึกดำบรรพ์ปะการัง ซากดึกดำบรรพ์ไม้กลายเป็นหิน

รูปที่ ๒ ซากดึกดำบรรพ์ปลา

รูปที่ ๓ ซากดึกดำบรรพ์ไม้กลายเป็นหิน

รูปที่ ๔ ซากดึกดำบรรพ์สัตว์ทะเลที่
เขาถ่าน อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

รูปที่ ๕ ซากดึกดำบรรพ์หอยอายุ ๔๕-๕๐ ล้านปี
ในหินปูนที่สุสานหอย อำเภอมือง จังหวัดกระบี่

รูปที่ ๖ ซากดึกดำบรรพ์ปลาอายุประมาณ ๑๕๐ ล้านปี
ที่ภูน้ำจั้น อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

รูปที่ ๗ ซากดึกดำบรรพ์ไดโนเสาร์ที่ถูกกัมข้าว
อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์